

AIKA: Keskiviikko 18.6.2025 klo 10.07-12.10

PAIKKA: Kokouskeskus Tampella, kh. Valimo, Kelloportinkatu 1 B

Osallistujat:

jäsenet:

Kummola Kalervo, pj.
Kouhia Raimo, 1. vpj.
Kolehmainen Toni, 2. vpj
Dündar-Järvinen Aila
Mustakallio Jaakko
Nyman Anne
Pispala Kristiina
Porttikivi Ilkka
Raevaara Arne, § 80-87
Repo Sirpa
Rokosa Inna
Viljanen Jussi
Österberg Pauliina

varajäsenet:

~~Järvenpää Elina~~
~~Mari Orell~~
~~Leppänen Aki~~
~~Markkanen Jouni~~
~~Järvisalo Vilma~~
~~Tuominen Jari~~
~~Salo Tanja~~
~~Hiitti Antti~~
Kaleva Lassi, § 74-79
~~Virkkunen Katri~~
~~Liimola Anne~~
~~Koppanen Matti~~
~~Päivänen Maria~~

Muut osallistujat:

Nurminen Päivi
Palosaari Saija
Lehrbäck Minna
Holma Saara
Kuusela Kaisu
Kauppinen Eero
Kummila Anna
Välimäki Jussi
Yli-Rajala Juha

seutujohtaja, esittelijä, TKS
hallintopäällikkö, sihteeri, TKS
seutuassistentti/tiedottaja, TKS
viestinnän korkeakouluharjoittelija, TKS
seutusuunnittelupäällikkö, TKS, § 79-81
liikennejärjestelmäpäällikkö, TKS, § 80
asuntopäällikkö, TKS, § 80
seututietopäällikkö, TKS § 80
kuntajohtajakokouksen pj., Tampere

Kalervo Kummola
puheenjohtaja

Saija Palosaari
sihteeri

Pöytäkirjan tarkastus

Paikka ja aika

Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä ____/____2025

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty.

Ilkka Porttikivi

Pöytäkirja yleisesti nähtävänä

Paikka ja aika

Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymän toimisto

____/____2025

Todistaa

Saija Palosaari

Käsiteltävät asiat:

74 § KOKOUKSEN AVAUS	4
75 § KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS	4
76 § PÖYTÄKIRJANTARKASTAJAN VALINTA	5
77 § TYÖJÄRJESTYKSEN HYVÄKSYMINEN	6
78 § TIEDOKSI ANNETTAVAT ASIAT	7
79 § SINIVIERSTRATEGIAN TILANNEKATSAUS	8
80 § MAL-SOPIMUKSEN SEURANTA VUODELTA 2024	11
81 § LAUSUNTO ALUEIDENKÄYTTÖLAIN LUONNOKSESTA	14
82 § KUNTAYHTYMÄN TOIMINNAN PAINOPISTEET JA TALOUSARVIOARAAMI VUODELLE 2026	17
83 § SEUTUHALLITUKSEN KAUSI 2021-2025 JA ARVIOINTIKESKUSTELU	20
84 § SEUTUJOHTAJAN PÄÄTÖSPÖYTÄKIRJAT	22
85 § SEURAAVAT KOKOUKSET	23
86 § MUUT ASIAT	23
87 § KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN	23

74 § KOKOUKSEN AVAUS

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 10.07.

75 § KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS

Seutuhallitus 18.6.2025
Päätösehdotus. Puheenjohtaja Kummola:

Todetaan kokous laillisesti koolle kutsutuksi.

Todetaan kokous päätösvaltaiseksi.

Päätös. Päätösehdotus hyväksyttiin.

Perustelut.

Kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja.

Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat. Kokouskutsu on lähetettävä viimeistään 7 päivää ennen kokousta. Esityslista lähetetään mahdollisuuksien mukaan kokouskutsun yhteydessä. Kokouskutsu lähetetään toimielimen päättämällä tavalla jäsenille, henkilökohtaisille varajäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus ko. kokouksessa.

Seutuhallitus ja muut toimielimet ovat päätösvaltaisia, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä.

Kokouksen esityslista on toimitettu sähköisesti 11.6.2025.

76 § PÖYTÄKIRJANTARKASTAJAN VALINTA**Seutuhallitus 18.6.2025**

Päätösehdotus.

Puheenjohtaja Kummola:

Pöytäkirjan tarkastusvuorossa on Ilkka Porttikivi.

Pöytäkirja tarkastetaan ja allekirjoitetaan sähköisessä allekirjoitusjärjestelmässä.

Päätös.

Pöytäkirjantarkastajaksi valittiin Ilkka Porttikivi.

Perustelut:

Pöytäkirjan laatii puheenjohtajan johdolla pöytäkirjanpitäjä. Pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa pöytäkirjanpitäjä. Pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla.

Pöytäkirja pidetään nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Pöytäkirjantarkastaja on valittu aakkosjärjestyksessä seutuhallituksen varsinaisten jäsenten joukosta.

Kuntayhtymällä on käytössä sähköinen, vahvaan tunnistukseen perustuvan allekirjoituspalvelu, jolla pöytäkirjat tarkastetaan ja allekirjoitetaan.

77 § TYÖJÄRJESTYKSEN HYVÄKSYMINEN

Esityslista on toimitettu sähköisesti 11.6.2025.

Seutuhallitus 18.6.2025

Päätösehdotus.

Puheenjohtaja Kummola:

Hyväksytään esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

78 § TIEDOKSI ANNETTAVAT ASIAT

Seutuhallituksen edellisen kokouksen 28.5. toimeenpano

ASIA	TOIMEENPANO
Tampereen kaupunkiseutu – paras kasvupaikka lapsille - hankkeen loppuraportointi	Jatkotoimenpidesuosituksot huomioidaan sivistyspalveluiden yhteistyössä.
MAL5-sopimuksen lähijunalii- kenteen seisakesuunnittelun tilannekatsaus ja kunnilta vaadittavat päätökset vuonna 2025	MAL-sopimuksen 19. toimenpiteessä edetään esitetyn tarkentavan suunnitelman mukaisesti. Jäsenkuntia on pyydetty huomioidaan asia päätöksenteossa.
Asumisen laatuohjelma - lähetekeskustelu	Lähetekeskustelun anti huomioidaan asumisen laatuohjelman laadinnassa.
Uusien luottamushenkilöiden seutuperehdytys	Uudet luottamushenkilöt perehdytetään seutuyhteistyöhön perehdytysohjelman mukaisesti.
Hallintosäännön muuttaminen	Yhtymäkokous 17.6.2025
Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymän luottamushenkilöiden palkkiot	Yhtymäkokous 17.6.2025

Kuntajohtajakokouksen muistiot 9.5. ja 23.5.

MAL-sopimuksen seurantakokous 6.6.2025

Palaute Seutupäivän juhlasta Lempäälässä 5.6.2025

Seutuhallitus 18.6.2025

Päätösehdotus.

Seutujohtaja Nurminen:

Seutuhallitus päättää

merkitä asiat tiedoksi.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Lisätietoja.

Hallintopäällikkö Saija Palosaari
puh. 044 423 5389, saija.l.palosaari@tampereenseutu.fi

79 § SINIVIHERSTRATEGIAN TILANNEKATSAUS

	Seutuhallitus 18.6.2025
Päätösehdotus.	Seutujohtaja Nurminen: Seutuhallitus päättää merkitä tilannekatsauksen tiedoksi ja ohjeistaa jatkovalmistelua.
Päätös.	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Liitteet.	Sinivihherstrategian tilannekatsaus
Käsittelyvaiheet.	KJK 23.5.2025
Tiedoksi.	
Lisätietoja.	Hallintopäällikkö Saija Palosaari puh. 044 423 5389, saija.l.palosaari@tampereenseutu.fi
Perustelut:	Kehittämispäällikkö Antti Lippo ja seutusuunnittelupäällikkö Kaisu Kuusela Sinivihherstrategian laadinta on yksi Vihreä metropolimme 2040-seutustrategian toteutussuunnitelman toimenpiteistä. Työ on käynnistetty tilannekuvavaiheella, jota esitellään seudun Tulevaisuuspäivässä 3.10.2025. Sinivihherstrategian keskeisenä tavoitteena on tarkastella sinivihherympäristöä kokonaisvaltaisesti ja seututasoisesti eri näkökulmista: • virkistyskäyttö ja ihmisten hyvinvointi • ekologinen kestävyys, luonnon monimuotoisuus ja muuttuva ilmasto • identiteetti, vetovoima ja elämyspalvelut. Lipon vetämässä tilannekuvavaiheessa työ on painottunut lähivirkistysteemaan. Aineistoa on koottu sidosryhmähaastatteluin ja asiantuntijakyselyin ja lisäksi on tehty työpöytätyökimusta ja olemassa olevien aineistojen analyysiä. Ekologisen kestävyden, ilmastonmuutokseen sopeutumisen ja luonnon monimuotoisuuden teemoja on puolestaan valmisteltu Kaisu Kuuselan ja Ekokumppanien johdolla EAKR-hakemuksessa. Kuntayhtymän on saanut myönteisen päätöksen rahoitushakuun ja ekologisen tiedon kartointus käynnistyy syksyllä 2025.

Tilannekuvien valmistumisen jälkeen siirrytään varsinaiseen strategia-vaiheeseen strategian tavoitteiden määrittelyn kautta, mistä vastaa tuleva seutuhallitus.

Tilannekuvavaiheessa tunnistettuja syötteitä strategiatyön pohjaksi:

Strateginen taso

- Laaditaan sinivihreää kehittämistyötä ohjaava pitkän aikavälin visio.
- Kehitetään urbaania järviluontoa ja siniviherympäristöä seudun elinvoimaa palvelevana liiketoimintaekosysteeminä ja hyödynnetään luontokysymysten momentumia yritysysteistyön tiivistämisessä.
- Määritellään seudullisesti merkittävät alueet kriteereineen ja linjataan seudullisista ”näyteikkunoista” (kuten seudun yli 1200 järveä ja tuhansien kilometrien pituinen rantaviiva, kehitettävät satamat, julkiset saunat, virkistys- ja ulkomatkailukohteet) joita kehitetään suunnitelmallisesti.
- Asetetaan seudullinen tavoite kansainvälisestä laatusitoumuksesta tai akkreditoinnista (esim. [Science Based](#) Target for [Nature](#), Urban Nature Pact)
- Valmistellaan sinivihherstrategiaa kaupunkiseudun luontosuunnitelmana tai sitä tukevana viitekehysten ja ennallistamisasetuksen toimeenpanoa ennakoiden. EU:n biodiversiteettistrategiassa kannustetaan vähintään 20 000 asukkaan kaupunkeja ottamaan käyttöön kaupunkien viherryttämissuunnitelma (Urban Nature Plan). Kaupunkiluontosuunnitelman tavoitteet olisi laadittava niin, että se on yhdenmukainen tulevaan luonnon ennallistamista koskevaan lakiin sisältyvien kaupunkiekosysteemejä koskevien tavoitteiden kanssa.
- Otetaan osana työtä ja kestävän siirtymän viitekehystä käyttöön indikaattoreita, jotka ovat yhteneviä ennallistamisasetuksen ja kansallisten suositusten kanssa.
- Sovelletaan sinivihherstrategian laadinnassa EU:n ja ICLEI:n suosittelemaa kaupunkiluontosuunnitelman yhteiskehittämisen prosessin mallia.
- Huomioidaan toimenpiteiden valinnassa nykyinen taloussuhdanne ja investointien panos-/tuotoshyöty.

Rakennetaso

- Tunnistetaan seudun haavoittuvat alueet ja katkoskohdat ja laaditaan toimenpiteet niiden suojaamiseksi (EAKR-hanke keskeisessä roolissa tässä)
- Linjataan ilmastonmuutokseen sopeutumista ja luonnon monimuotoisuutta edistävistä seudullisista periaatteista, kuten
 - kaupunkivihreän lisääminen ja vettä läpäisemättömien pintojen vähentäminen
 - viherkertoimen käyttö tontinluovutuksessa

- tavoitteet (maanvaraisten) puiden ja latvuspeitteisyyden lisäämisestä
- Sisällytetään EU:n suosituksen mukaisesti EU:n maaperästrategian mukainen maanottamishierarkia siniviherstrategiaan ja edistetään sen toimeenpanoa Maston työvälineillä.

Yksilötaso

- Parannetaan olemassa olevien virkistyskohteiden saavutettavuutta
- Tunnistetaan haavoittuvat yhteisöt ja laaditaan toimenpiteet niiden suojaamiseksi
- Vahvistetaan asuinalueiden virkistys- ja luontopolkujen tunnettuutta yhteistyössä asukkaiden kanssa ja edistetään näin alueiden identiteettiä sekä asukkaiden sitoutumista.

Seutusuunnittelupäällikkö Kuusela esittelee asiaa kokouksessa.

80 § MAL-SOPIMUKSEN SEURANTA VUODELTA 2024

Lassi Kaleva poistui kokouksesta, Aarne Raevaara saapui kokoukseen.

Päätösehdotus. **Seutuhallitus 18.6.2025**
Seutujohtaja Nurminen:

Seutuhallitus päättää

hyväksyä MAL-sopimuksen seurannan vuodelta 2024.

Päätös. Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liite. MAL5-seurantaraportti vuodelta 2024 PDF

Käsittelyvaiheet. Maankäytön ja asumisen työryhmä (MASTO) 21.5., Liikennejärjestelmätyöryhmä 21.5. KJK 6.6.2025

Tiedoksi.

Lisätietoja. Hallintopäällikkö Saija Palosaari
puh. 044 423 5389, saija.l.palosaari@tampereenseutu.fi

Perustelut: Seutujohtaja Nurminen

Valtio ja Tampereen kaupunkiseutu allekirjoittivat 13.12.2024 maankäytön, asumisen- ja liikenteen sopimuksen (MAL-sopimuksen) vuosille 2024–2027. Sopimusmenettely on ollut kaupunkiseudulla voimassa vuodesta 2011, jolloin laadittiin Suomen ensimmäinen MAL-aiesopimuspilotti. Nykyinen sopimus on viides MAL-sopimus ja siinä on kuvattu tavoitetilat vuodelle 2035. Sopimus päivitetään neljän vuoden välein.

Sopimuksessa on sovittu valtion ja kaupunkiseudun kuntien välillä konkreettisista toimenpiteistä, joilla edistetään tarpeita vastaavaa asunokaavoitusta ja -tuotantoa, kestäväää ja vähäpäästöistä yhdyskuntarakennetta ja liikennejärjestelmää sekä niihin liittyviä infrastruktuuri-investointeja. Sopimusprosessin olennainen osa on toimenpiteiden ja tavoitteiden toteutumisen vuosittainen seuranta. Sopimuksen seurannasta laaditaan Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymän toimesta seurantat raportti, joka käsitellään yhteisen neuvotteluryhmän kokouksessa. Kokous on pidetty 6.6.2025.

Seututietopäällikkö Jussi Välimäki on koonnut seurantat raportin paikatietoaineiston yhdessä seututoimiston asiantuntijoiden kanssa. Seurantat raportti on tehty PowerBI -muodossa ja sen luonnos löytyy [tästä linkistä](#). Lisäksi raportista on tehty lyhennetty PDF-versio, joka on asian liitteenä.

Yhteenveto seurantaraportista

Maankäyttö ja asuminen

- Asumisen asemakaavavarantoa on seudun rakenteessa 2,85 M k-m², josta rakennesuunnitelman merkittävän kasvun vyöhykkeellä 2,09 M k-m². Merkittävän kasvun vyöhykkeellä varanto riittää noin 7,5 vuodeksi, kun riittävyys lasketaan kertoimella 1 asukas/65 kem. Toteutuma ylittää tavoitteen, joka on 5 vuotta.
- Vuonna 2024 hyväksyttiin 575 000 k-m² asumisen asemakaavaa. Tästä 99,64 % kohdistui rakennesuunnitelman merkittävän kasvun vyöhykkeelle. Tavoite asumiselle kaavoitettavan kerrosalan määrästä täytettiin lähes kokonaan sopimuskauden ensimmäisenä vuonna.
- Vuonna 2024 valmistui 3107 asuntoa (tavoite 3350), josta 87 % merkittävän kasvun vyöhykkeelle. Sijainnin osalta toteutuma on ylittänyt tavoitteen, joka oli vähintään 80 %. Määrän osalta toteuma alittaa hieman tavoitteen, joka on 3 350 kpl asuntoa.
- ARA:n rahoittamia asuntoja valmistui 975 kappaletta, mikä on 31 % valmistuneista asunnoista. Toteutuma on ylittänyt seudullisen tavoitteen, joka on 25 %. Asunnoista jopa 88 % sijoittui Tampereelle, mikä ylittää Tampereen osuuden pitkänaikavälin kunta-kohtaisissa jako-osuuksissa.

Vuoden 2024 MAL-seurannan tunnusluvut tuovat esiin viime vuosina hiljentyneen asuntotuotannon. Huomionarvoista on, että kaavavaranon määrässä lähestytään koko seudun kasvutavoitetta (480 000 as/2040) vastaavaa määrää.

Jatkossa olisi syytä kiinnittää erityistä huomiota seudun tasapainoisen kasvun varmistamiseen, jotta tavoiteltu joukkoliikennejärjestelmä voi toteutua. Lisäksi entistä tärkeämpään rooliin on nousemassa eriytyksen ehkäisemiseen sekä asuinrakennus- ja asuntotyyppijakauman monimuotoisuuteen ja asumisen laatuun liittyvä kehittäminen.

Seudullisesti merkittäville työpaikka-alueilla tulee siirtyä vahvempaan kuntien väliseen yhteiskehittämiseen, jotta hallitusohjelmassa mainitut teollisuuspuistomenettely ja yhden luukun -periaate luvituksessa saisivat parempaa seudullista vastetta.

Liikenne

Raitiotiekehitys ja lähijunaliikenteen seisakkeiden edistäminen etenee suunnitellusti ja aikataulussa. Kaupunkiseutu osallistui vuoden 2024 aikana aktiivisesti Raidereformin valmisteluun. Valtiolta ei olla saatu tarkempia linjauksia ostoliikenteen tulevaisuudesta tai kuntien kustannusjako-osuuksista.

EU:n vaatiman seudullisen kestävän kaupunkiliikkumisen suunnitelman laadinta (SUMP) aloitetaan loppuvuodesta 2025. Jakelun ja logistiikan kehittämisselvitys on ohjelmoitu vuodelle 2026. Kestävän liikkumisen paketit hyväksyttiin viime vuonna ja niiden suunnittelu etenee.

Puhtaiden käyttövoimien saralla on edistytty hyvin, mutta raskaan liikenteen vetytankkauspiste on vielä osoittamatta.

Kestävän liikkumisen suosio on kasvanut kaupunkiseudulla. Etenkin joukkoliikenteen nousijamäärät ovat kasvaneet nopeammin kuin asukasluku. Raitiotien lisäksi myös bussiliikenteen ja junaliikenteen suosio on kasvanut.

Yhteenvetona voi todeta, että MAL-sopimus muodostaa Tampereen kaupunkiseudun seutuyhteistyölle keskeisen toimintasuunnitelman, ja että Tampereen kaupunkiseutu on kyennyt vastaamaan sopimusosapuolena hyvin sopimuksen kirjauksiin.

Seutusuunnittelupäällikkö Kaisu Kuusela, asuntopäällikkö Anna Kummila, liikennejärjestelmäpäällikkö Eero Kauppinen ja seututietopäällikkö Jussi Välimäki vastaavat kysymyksiin kokouksessa.

81 § LAUSUNTO ALUEIDENKÄYTTÖLAIN LUONNOKSESTA**Seutuhallitus 18.6.2025**

Päätösehdotus.

Seutujohtaja Nurminen:

Seutuhallitus päättää

hyväksyä Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymän lausunnon luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle uudeksi alueidenkäyttölaiksi.

Päätös.

Seutuhallitus hyväksyi kaupunkiseudun kuntayhtymän lausunnon luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle uudeksi alueidenkäyttölaiksi seuraavasti:

”Lain perusteluissa tunnistetaan hyvin seudullisen suunnittelun merkitys suurten kaupunkiseutujen kestävä kehittämisen tukemisessa. Samoin tunnistetaan nykyisin voimassa olevan lain heikkoudet kaupunkiseutujen suunnittelun ohjaamisessa.

Lakiluonnokseen kirjattu suuria kaupunkiseutuja koskeva yhteistyövelvoite on askel kohti maankäytön, asumisen ja liikenteen tarkoituksenmukaista yhteensovittamisen ohjausta. Lakiluonnoksen perusteluissa on selkeästi tunnistettu tarve liikennejärjestelmän ja maankäytön paremmasta yhteensovittamisesta suurilla kaupunkiseuduilla. Myös toimivan seutuyhteistyön myönteiset vaikutukset on monipuolisesti tunnistettu lakiluonnoksen vaikutusten arvioinnissa.

Edellä mainittuihin nähden yhteistyövelvoitetta koskeva kirjaus on kuitenkin hyvin väljä ja jättää kunnille paljon tulkinnanvaraa lain soveltamisessa.

Lakiin kirjattua yhteistyövelvoitetta tulisi täsmentää siten, että yhteistyön tekeminen konkretisoituisi kaupunkiseudun rakenteen toimivuutta vahvistavana suunnitelmana. Suunnittelu tulisi myös toteuttaa demokraattisessa kehityksessä hyvään valmisteluun ja päätöksentekoon tukeutuen.

Lain perusteluissa todetaan yhteistyövelvoitteen kytkeytyvän MAL-sopimiseen. Tampereen kaupunkiseutu toteaa, että MAL-sopimiseen pitäisi saada lisää pitkäjänteisyyttä ja ennakoitavuutta, koska kaupunkiseutusuunnittelu on vuosikymmenien aikaikkunassa toteutuvaa työtä. Tässäkin suhteessa lain kirjaus on jäänyt hallitusohjelman tavoitteisiin nähden varsin yleiselle tasolle, eikä se tue kaupunkiseudun kuntien keskinäistä ja valtion suuntaan tehtävää sopimista, joka on noteerattu esimerkiksi yhteistyökäytäntönä myös Suomen ulkopuolella.

Seudullisesta suunnittelusta huolehtineena kuntayhtymänä haluamme lopuksi alleviivata yhteensovittavan suunnittelun riittävän selkeää esitystasoa, jotta siitä on mahdollista edetä MAL-sopimusneuvotteluihin.

Lisäksi haluamme tuoda esiin, että suunnittelujärjestelmän uudistuksen yhteydessä toteutettava kaavajärjestelmien digitalisaatio lisää suunnitteluun kohdentuvaa työmäärää sekä suunnittelun kustannuksia.”

Käsittelyvaiheet. KJK 6.6.2025

Liitteet. HE-luonnos alueidenkäyttölaki
Luonnos alueidenkäyttöasetukseksi

Tiedoksi. Ympäristöministeriö

Lisätietoja. Hallintopäällikkö Saija Palosaari
puh. 044 423 5389, saija.l.palosaari@tampereenseutu.fi

Perustelut. Seutusuunnittelupäällikkö Kaisu Kuusela

Ympäristöministeriö on pyytänyt Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymältä lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle uudeksi alueidenkäyttölaiksi.

Alueidenkäyttölaki ohjaa kaupunkisuunnittelua kaikilla suunnittelutasoilla ja korvaa voimassa olleen Maankäyttö- ja rakennuslain. Alueidenkäyttölakiin kirjatut keskeiset uudistukset koskevat kaavoituksen keventämistä, tuulivoiman sijoittamisen sääntelyä sekä ilmastonmuutoksen ja luonnon monimuotoisuuden aiempaa vahvempaa huomioimista kaikessa suunnittelussa. Maankäytön ohjausjärjestelmän välineet ovat säilymässä pääosin ennallaan.

Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä keskittyy lausunnossa alueidenkäyttölain pykälään, joka liittyy suurille kaupunkiseuduille kirjattuun yhteistyövelvoitteeseen (Luku1, 8§), joka kuuluu: ”Yhteistyövelvoite eräillä kaupunkiseuduilla. Helsingin, Tampereen, Turun, Oulun, Jyväskylän, Kuopion ja Lahden kaupunkiseutuihin kuuluvien kuntien on tehtävä yhteistyötä alueidenkäytön, asumisen ja liikennejärjestelmän suunnittelun yhteensovittamista koskevissa seudullisissa asioissa. Valtion on osallistuttava yhteistyöhön.

Lausuntonaan Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä toteaa seuraavasti:

Lain perusteluissa tunnistetaan hyvin seudullisen suunnittelun merkitys suurten kaupunkiseutujen kestävä kehittämisen tukemisessa. Samoin

tunnistetaan nykyisin voimassa olevan lain heikkoudet kaupunkiseutujen suunnittelun ohjaamisessa.

Lakiluonnokseen kirjattu suuria kaupunkiseutuja koskeva yhteistyövelvoite on askel kohti maankäytön, asumisen ja liikenteen tarkoituksenmukaista yhteensovittamisen ohjausta. Lakiluonnoksen perusteluissa on selkeästi tunnistettu tarve liikennejärjestelmän ja maankäytön paremmasta yhteensovittamisesta suurilla kaupunkiseuduilla. Myös toimivan seutuyhteistyön myönteiset vaikutukset on monipuolisesti tunnistettu lakiluonnoksen vaikutusten arvioinnissa.

Edellä mainittuihin nähden yhteistyövelvoitetta koskeva kirjaus on kuitenkin hyvin suppea ja jättää kunnille paljon tulkinnanvaraa lain soveltamisessa.

Lakiin kirjattua yhteistyövelvoitetta tulisi täsmentää siten, että yhteistyön tekeminen konkretisoituisi kaupunkiseudun rakenteen toimivuutta vahvistavana suunnitelmana. Suunnittelu tulisi myös toteuttaa demokraattisessa kehityksessä hyvään valmisteluun ja päätöksentekoon tukeutuen.

Lain perusteluissa todetaan yhteistyövelvoitteen kytkeytyvän MAL-sopimiseen. Tampereen kaupunkiseutu toteaa, että MAL-sopimiseen pitäisi saada lisää pitkäjänteisyyttä ja ennakoitavuutta, koska kaupunkiseutusuunnittelu on vuosikymmenien aikaikkunassa toteutuvaa työtä. Tässäkin suhteessa lain kirjaus on jäänyt hallitusohjelman tavoitteisiin nähden varsin yleiselle tasolle, eikä se tue kaupunkiseudun kuntien keskinäistä ja valtion suuntaan tehtävää sopimista, joka on noteerattu myös esimerkillisenä yhteistyökäytäntönä myös Suomen ulkopuolella.

Seudullisesta suunnittelusta huolehtineena kuntayhtymänä haluamme lopuksi alleviivata yhteensovittavan suunnittelun riittävän selkeää esitystasoa, jotta siitä on mahdollista edetä MAL-sopimusneuvotteluihin.

82 § KUNTAYHTYMÄN TOIMINNAN PAINOPISTEET JA TALOUSARVIOAAMI VUODELLE 2026

Seutuhallitus 18.6.2025

Päätösehdotus. Seutujohtaja Nurminen:

Seutuhallitus päättää

käydä keskustelun kuntayhtymän alustavista tavoitteista ja talousarvioista 2026.

Päätös. Päätösehdotus hyväksyttiin.

Käsittelyvaiheet. KJK 23.5.

Liitteet.

Lisätietoja. Hallintopäällikkö Saija Palosaari
puh. 044 423 5389, saija.l.palosaari@tampereenseutu.fi

Perustelut: Seutujohtaja Nurminen

Kuntayhtymä rakentaa yhdessä jäsenkuntiensa kanssa rajattomasti toimivaa kaupunkiseutua Vehreä metropolimme 2040 seutustrategian pohjalta. Strategiaa toimeenpanoa ohjaa toteutusohjelma, jonka toimenpiteet ohjaavat kuntayhtymän talousarvion tavoiteasetantaa vielä 2026 vuonna. Strategian päivitys käynnistetään syksyllä 2025. Strategiasta tehdyn arvioinnin mukaan sen sisällöt vastaavat melko hyvin yhteistyön tärkeitä teemoja ja strategian kolmea pääteemaan voidaan pitää jatkossakin relevantteina. Vahvistuvat ilmiöt kuten kansainvälistyminen ja luontokysymykset tulee arvioinnin mukaan huomioida painokkaammin päivityksessä.

Strategian lisäksi kuntayhtymän tavoiteasetantaa ohjaavat rakennesuunnitelma ja MAL-sopimus. Rakennesuunnitelma määrittää yhdyskuntarakenteiden keskeiset ratkaisut, joita kunnat toimeenpanevat ja joita seututoimisto tukee. MAL-sopimus 2024–2027 kuvaa yhteistyöhankkeet valtion kanssa ja seudullisesti. Näiden toteutukseen kunnat ovat sitoutuneet MAL-sopimuksen hyväksymisen yhteydessä. Vuodelle 2026 tulee ajoittumaan merkittäviä MAL-sopimuksessa sovittuja toimenpiteitä, joihin liittyvien hankkeiden vastinrahoitukseen kuntien tulee varautua.

Vuonna 2026 vietetään kuntayhtymän ja seutuyhteistyön 20-vuotisjuhlavuotta. Jäsenkuntiensa yhteisenä kehittämisorganisaationa toimiva kuntayhtymä muodostaa seutuyhteistyölle valmistelu- ja päätöksenteon rakenteet sekä seudullisen asiantuntijuuden maankäytön, liikenteen, asumisen, sivistyspalveluiden, kestäväsiirtymän ja ennakkoinnin

sekä tietotuotannon aloilla. Työskentely on tulevaisuusorientoitunutta ja tähtää seutuyhteistyön hyödyntämiseen kuntien menestystekijänä. Keskeinen resurssi on myös kuntien asiantuntijoista muodostuvat seudulliset työryhmät. Lisäksi kuntayhtymä toimii kansallisen MAL-verkoston koordinaation kotipesänä.

Maankäyttöyhteistyö 2026

Maankäyttöyhteistyössä keskitytään MAL-sopimuksessa sovitun mukaisesti sini-viherstrategian ja energian tilannekuvien valmisteluun. Seudullista elinkeinopolitiikkaa tuetaan suurten yritysalueiden maankäyttöprosessien edistämällä. Lisäksi valmistellaan rakennetun ympäristön energiatehokkuuden kehittämisohjelman käynnistämistä.

Asumisen yhteistyö 2026

Asumisen yhteistyössä valmistellaan päätöksentekoon seudullinen Asumisen laatuohjelma. Lisäksi kehitetään yhteistyötä Varken (Valtion tukeman asuntorakentamisen keskus) kanssa kohtuuhintaisen asumisen mahdollistamiseksi. Asukasymmärrystä ja yhteistyötä rakennuttajien kanssa lisätään.

Liikennejärjestelmäyhteistyö 2026

Liikennejärjestelmätyössä edistetään lähijunaliikenneseisakkeiden suunnittelua, valmistaudutaan valtion raidereformiin ja aloitetaan EU-asetuksen mukaisen seudullisen kestävän kaupunkiliikenteen suunnitelman laadinta. MAL-sopimukseen on myös kirjattu seudullinen jakelun ja logistiikan kehittämisselvitys.

Sivistyspalvelujen yhteistyö 2026

Sivistyspalvelujen yhteistyössä nojataan toimialojen seudullisin tiekarttoihin. Yhteistyön painopisteitä ovat koulunkäynnin ja oppimisen tuen uudistus sekä nuorten pudokkuutta ehkäisevät palvelupolut. Englanninkielisen kasvun ja oppimisen polun rakentaminen jatkuu. Sivistyksen seutuvertailut uudistetaan ja Seutuliike-ohjelman toteutusta jatketaan. Vapaa-aikapalveluissa paneudutaan avustusten, asiakasmaksujen ja tilojen käytön perusteisiin.

Kestävä siirtymä ja tulevaisuuden ennakointi 2026

Kestävässä siirtymän panostetaan siniviherteemaan laadittavan strategian muodossa. Aukkaiden seudullisia osallistumistapoja kehitetään ja lisätään tietopohjaa kansainvälisistä verrokkiseuduista. Ennakointityössä laaditaan osana seutuyhteistyön 20-merkkivuotta ”Futuriikki” eli

visio- ja skenaariotyö kaupunkiseudusta vuodelle 2056, jolloin seutuyhteistyö täyttää 50 vuotta.

Tietoyhteistyö 2026

Seudullisessa tietotuotannossa jatketaan MAL-teemojen seurantavälineiden kehitystä ja käytön aktivointia. Lisäksi jatketaan yhteistyötä tietojohtamisen hyvien käytäntöjen levittämässä ja yhteistyön paikkojen löytämisessä. Seututietokatsauksia (mm. väestö- ja työllisyys ja kansainvälistyminen) kehitetään edelleen. Tietoyhteistyöllä ja paikkatiedolla tuetaan seudullisten työryhmien työskentelyä.

Hallinto ja viestintä 2026

Vuosi 2026 on Vihreä metropolimme -seutustrategian viimeinen toteutusvuosi, ja vuoden aikana valmistuu uuden seutuhallituksen ohjauksessa seutustrategian päivitystyö. Kuntayhtymä viettää 20-vuotismerkivuottaan, joka tulee näkymään viestinnässä ja tapahtumissa. Vuonna 2026 varaudutaan myös seutuhallituksen ja kuntajohtajakokouksen yhteiseen opintomatkkaan.

Talousarvioraami 2026

Seutuyksikön talousarvio vuodelle 2026 on 1,41 milj. euroa. Kuntayhtymän merkittävin kuluerä on henkilöstökulut. Kunta- ja hyvinvointialan uusi palkkaratkaisu tuo huomattavan 9,17 % korotuksen palkkoihin sopimuskaudella 2025–2028.

Vuoden 2026 talousarvioraami on laadittu erittäin maltilliselle korotukselle käyttömenoihin ja kuntien 2, 5 %:n maksuosuuden korotukselle. Kuntien taloustilanne on huomioitu siten, että raamiin ei ole sisällytetty mitään uutta toimintaa tai nykyisen toiminnan laajentamista. Kuntayhtymän vuoden 2026 käyttömenoihin sisältyy kuitenkin tässä kohtaa paljon epävarmuutta. MAL-sopimuksessa on kirjattu useita kehittämissankkeita, joihin ei ole osoitettu valtion rahoitusta, ja joiden toteutukseen tulee varautua. Kuntayhtymä on hakenut kahteen hankkeeseen ulkoista hankerahoitusta, jonka osalta päätökset saataneen myöhemmin keväällä/alkukesästä. Lisäksi toimitilojen tulevista vuokramenoista ja mahdollisista toimitilojen muutuskuluista ei tässä kohtaa ole varmuutta.

Kansallinen MAL-verkosto 2026

Kuntayhtymä on kansallisen MAL-verkoston vastuuorganisaatio. MAL-verkoston talousarvio laaditaan nykyisen perustoiminnan laajuisena ja katetaan verkoston jäsenmaksuilla.

83 § SEUTUHALLITUKSEN KAUSI 2021-2025 JA ARVIOINTIKESKUSTELU**Seutuhallitus 18.6.2025**

Päätösehdotus.

Seutujohtaja Nurminen:

Seutuhallitus päättää

merkitä käydyn arviointikeskustelun tiedoksi.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Käsittelyvaiheet.

Liitteet.

Lisätietoja.

Hallintopäällikkö Saija Palosaari

puh. 044 423 5389, saija.l.palosaari@tampereenseutu.fi

Perustelut:

Seutujohtaja Nurminen

Seutuhallitus aloitti työnsä Tampereen pormestarin Anna-Kaisa Iksen puheenjohtajalla 23.9.2021. Seutuhallituksen puheenjohtajuus siirtyi pormestari Kalervo Kummolalle 1.8.2023 alkaen. Nykyisen seutuhallituksen viimeinen kokous on 18.6.2025. Seutuhallituskauden aikana käsiteltiin mm. seuraavia asioita.

1. Hyväksyttiin Vehreä metropolimme 2040 -seutustrategia
2. Hyväksyttiin Rakennesuunnitelma 2040+
3. Solmittiin MAL5-sopimus valtion kanssa
4. Valmisteltiin asumisen seudullinen tilannekuva ja käynnistettiin valmistelu asumisen laatuohjelmasta
5. Tarkasteltiin asuinalueiden eriytymiskehitystä ja koulusegregaatiota
6. Hyväksyttiin lähijunaliikenteen tulevaisuuskuva ja tiekartta vuosille 2030 ja 2050
7. Valmistauduttiin kansalliseen raideliikennereformiin ja edistettiin seisakkeiden suunnittelua
8. Hyväksyttiin sivistyspalvelujen eri toimialojen kehittämisen tiekartat
9. Käynnistettiin toisen asteen ikäluokan Seutuliike-ohjelman toimenpiteet

10. Muodostettiin hyvinvointijohtamisen ja tietojohdamisen verkostot kuntien tueksi
11. Hyväksyttiin kestävän siirtymän seudullinen viitekehys
12. Luodattiin tulevaisuutta mm. Väestö 2040- hankkeessa
13. Muodostettiin seudun tavoitteet hallitusohjelmaan, valtion budjetteihin ja EU-edunvalvontaan.
14. Seurattiin väestön kehitystä. Väestö kasvoi noin 25 000 asukkaalla (0,423 milj. asukkaaseen), joista maahanmuuton kautta tuli noin 10 000 asukasta.

Seutuhallituksen kokoukset pidettiin kuukausittain läsnäolokokouksina. Seutuhallitus järjesti yhden kuntahallitusten yhteiskokouksen ja kolme yhteiskokousta kuntajohtajien kanssa. Seutuhallituksen seminaarimatka tehtiin Osloon Euroopan viherpääkaupunkiin siniviherteemalla. Vuosittain järjestettiin valtuutettujen Seutufoorumi ja Seutupäivä.

Seutuhallituksen jäseniltä pyydetään arviota päättyvästä seutuhallituskaudesta ja kokemuksia työskentelystä seutuhallituksessa. Mitkä asiat ovat olleet kiinnostavia? Miten seutuhallituksen työskentelytavat on koettu? Miten seutuyhteistyön vaikuttavuus on näkynyt jäsenkunnissa ja miten sitä voitaisiin edelleen parantaa?

84 § SEUTUJOHTAJAN PÄÄTÖSPÖYTÄKIRJAT**Seutuhallitus 18.6.2025**

Päätösehdotus.

Seutuhallituksen puheenjohtaja Kummola:

Seutuhallitus päättää

merkitä tiedoksi seutujohtajan tekemät päätökset 21.5.-10.6.2025

että päätöksiä ei oteta seutuhallituksen käsiteltäviksi.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Käsittelyvaiheet.

Liitteet.

Koonti seutujohtajan päätöksistä.

Tiedoksi.

Lisätietoja.

Hallintopäällikkö Saija Palosaari
puh. 044 423 5389, saija.l.palosaari@tampereenseutu.fi

Perustelut:

Hallintopäällikkö Palosaari

Kuntalain 92 §:n sisältyvät määräykset viranhaltijapäätösten ottamisesta seutuhallituksen käsiteltäväksi.

Kuntayhtymän hallintosäännössä on tarkempia määräyksiä asioista, joista seutujohtaja päättää. Lisäksi seutuhallitus voi päätöksellään delegoida päätöksenteon asiassa seutujohtajalle.

Seutuhallitukselle esitetään seutujohtajan päätöspöytäkirjat asioiden mahdollista käsiteltäväksi ottamista varten.

Pöytäkirjat ovat luettavissa ennen kokousta seututoimistolla.

85 § SEURAAVAT KOKOUKSET

Vuoden 2025 syksyn kokousaikataulut linjaa seutuhallituksen puheenjohtaja.

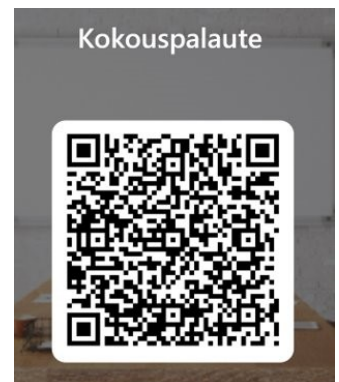
Ehdotus:

Keskiviikko 27.8., 24.9., 29.10., 26.11., 17.12 klo 9-11.00 + lounas kokouksen päälle.

86 § MUUT ASIAT

Osana toiminnan kehittämistä kuntayhtymä kokoaa palautetta keskeisten toimijoiden kokouksista. Palautteen voi antaa linkissä:
<https://forms.office.com/e/Sb78TEicTK>

tai lukemalla mobiililaitteella QR-koodin:

87 § KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 12.10.

This documents contains 23 pages before this page

Dokumentet inneholder 23 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 23 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 23 sider før denne side

Detta dokument innehåller 23 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende